

Datum doručení: 10. 11. 2021

Centrální číslo jednací: PS2021024693

Věc: Stanovisko legislativy k volitelnosti člena vlády

Žádost

(...)

Dobrý den,

ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen "infozákon") žádám o zaslání stanoviska legislativního odboru Poslanecké sněmovny Parlamentu k otázce volitelnosti člena vlády do vedení Poslanecké sněmovny Parlamentu - viz. 11. usnesení volební komise z 3. schůze dne 10. listopadu 2021.

Ve smyslu § 14 odst. 2 infozákona sděluji jako adresu pro doručování elektronickou (e-mailovou) adresu a žádám o zaslání požadovaných informací, jakož i všech jiných reakcí na tuto žádost o poskytnutí informace (včetně případných rozhodnutí o ní) výhradně prostřednictvím e-mailu na uvedenou adresu.

Děkuji za vyřízení a přeji hezký den.

(...)

Odpověď

(...)

Vážený pane,

potvrzuji přijetí Vašeho emailu ze dne 10. listopadu 2021, kterým jste se smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů obrátil na Kancelář Poslanecké sněmovny s žádostí o zaslání stanoviska legislativního odboru Poslanecké sněmovny k otázce volitelnosti člena vlády do vedení Poslanecké sněmovny.

V souladu s Příkazem č. 4/2010 vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny, v platném znění, je k vyřízení příslušné Samostatné oddělení styku s veřejností Kanceláře Poslanecké sněmovny.

K Vaší žádosti si Vám dovoluji sdělit, že Vám v příloze zasílám Stanovisko legislativního odboru k volitelnosti poslance, který je členem vlády, do funkce předsedy Poslanecké sněmovny, na které se ve svém usnesení č. 11 odvolává Volební komise Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

S pozdravem

Stanovisko legislativního odboru k volitelnosti poslance, který je členem vlády, do funkce předsedy Poslanecké sněmovny

Legislativní odbor byl požádán volební komisí o „stanovisko k článku 32 Ústavy České republiky v souvislosti s nominací, respektive volbou člena vlády“. Konkrétně se jedná o případ poslance a místopředsedy vlády Ing. Karla Havlíčka, který byl nominován hnutím ANO 2011 na funkci předsedy Poslanecké sněmovny.

Podle č. 32 Ústavy České republiky „poslanec nebo senátor, který je členem vlády, nemůže být předsedou či místopředsedou Poslanecké sněmovny nebo Senátu ani členem parlamentních výborů, vyšetřovací komise nebo komisí.“. Toto ustanovení je nutno vnímat jako zákaz volby (nevolitelnost) člena vlády do uvedených funkcí a orgánů. Poslanec, který je členem vlády, není do těchto funkcí a orgánů volitelný (popř. nemůže být do nich ustaven, jde-li o orgány, které se ustavují). Volitelným se poslanec stává, jakmile jeho členství ve vládě zanikne. V této souvislosti legislativní odbor podotýká, že Ústava nestanoví, že by členství ve vládě zanikalo „automaticky“ v případě, že je poslanec - člen vlády zvolen do funkce neslučitelné podle čl. 32 Ústavy. K automatickému zániku členství ve vládě nemůže tímto dojít.

Učiní-li poslanec čestné prohlášení, potažmo jinak veřejně přislíbí, že po svém zvolení podnikne kroky vedoucí k zániku členství ve vládě, tj. jako člen vlády podá demisi a požádá prezidenta republiky, aby jej nepověřoval řízením svěřeného ministerstva po přijetí demise člena vlády, nevede to k tomu, že by se poslanec stal volitelným do funkcí a orgánů uvedených v čl. 32 Ústavy, a to přinejmenším ze dvou důvodů. Za prvé se jedná pouze o kroky přislíbené a následné, které mohou po určitém časovém intervalu vést k zániku členství ve vládě; poslanec však má být volitelným již v okamžiku volby. Ústavně nesmí dojít k situaci, kdy by byl poslanec členem vlády a současně zastával funkci, popř. byl členem některého z orgánů uvedených v čl. 32 Ústavy, byť by se mělo jednat o krátký časový interval. Za druhé je členství ve vládě specifické tím, že zánik členství ve vládě formou demise je podmíněn určitými ústavními kroky předsedy vlády a prezidenta republiky podle čl. 73 odst. I Ústavy. Demisi bude ostatně po ustavující schůzi Poslanecké sněmovny podávat celá vláda, to však neznamená, že by její členové přestali být tímto členy vlády nebo nemohli před demisí vlády podat vlastní demisi.

Legislativní odbor tedy uvádí závěr, že předpokladem pro to, aby poslanec mohl být volen do funkce předsedy Poslanecké sněmovny, je předchozí zánik členství ve vládě. Toto by mělo být prokázáno nejpozději v okamžiku, kdy Poslanecká sněmovna přistoupí k volbě předsedy Poslanecké sněmovny; nestane-li se tak, nelze poslance do funkce volit, ti. jeho kandidatura by neměla být připuštěna.

Legislativní odbor

(...)